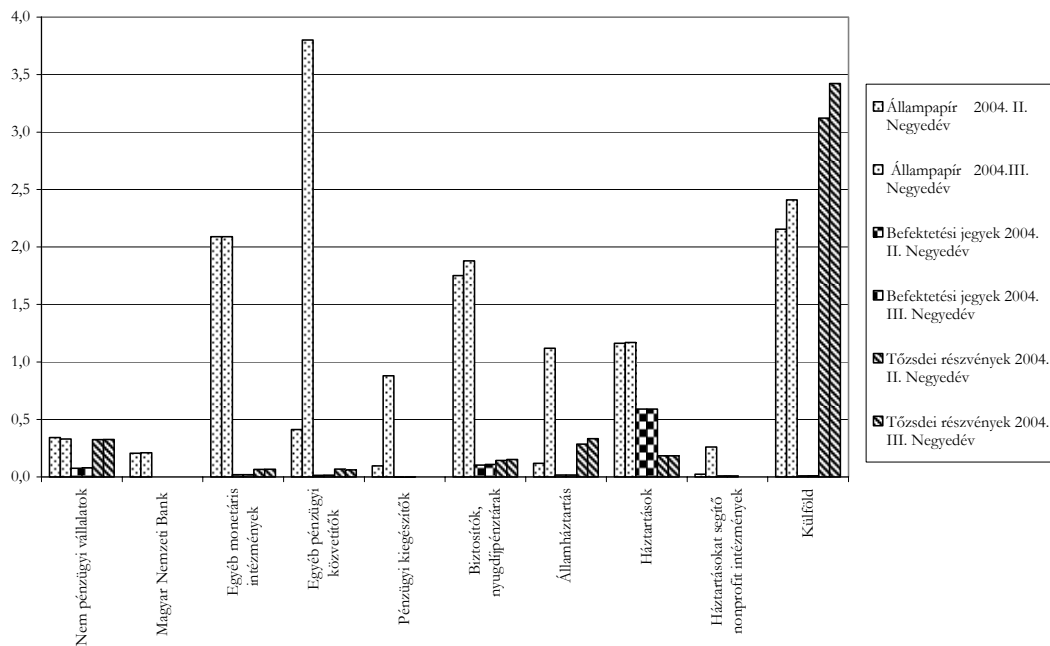

Értékpapír-állományok tulajdonosi megoszlása 2004. III. negyedév¹

A III. negyedévben az állampapírpiacon az előző negyedévinél kisebb mértékű változások történtek. A legnagyobb mértékben a nem-rezidensek részesedése emelkedett a forgalomban lévő állampapír-állományban. Szembetűnő folyamat a biztosítók és nyugdíjpénztárak több éve tartó folyamatos állomány-növekedése, és ennek eredményeként a szektor állampapírpiaci súlyának folyamatos emelkedése. A hitelintézeti szektor részesedése viszont az egy évvel ezelőtti szintre esett vissza. Az előző negyedévi veszteséggel szemben, a III. negyedév során valamennyi szektor árfolyam-nyereséget ért el állampapírpiaci portfólióján. A tőzsdei részvények esetében a külföld volt jelentős vásárló, míg velük szemben a pénzügyi vállalatok, a nem pénzügyi vállalatok és a háztartások szerepeltek eladóként. A tulajdonosi szektorok szerinti megoszlásban érdemleges változás nem következett be. A tőzsdei részvényeken, hasonlóan az előző negyedévhez, valamennyi jelentősebb szektornak árfolyam-nyeresége keletkezett. A III. negyedévben – az előzőhöz hasonlóan – növekedett a befektetési jegyek piaci értéken számított, forgalomban lévő állománya. Befektetési jegy portfóliójukon a legnagyobb árfolyamvesztést a háztartások, illetve a biztosítók és nyugdíjpénztárak szenvedték el.

Ezer milliárd forint

Értékpapír-állományok megoszlása az utolsó két negyedévben

¹ Az állományi adatok mindig a negyedév végére vonatkoznak.

Állampapírok

Az **állampapírok**² piaci értéken számított állománya 2004. III. negyedévében 8702,0 milliárd forintra (4,1%-kal) emelkedett. Ezt a növekedést kizárólag az államkötvények állományának 6,9 százalékpontos emelkedése okozta, hiszen a kincstárjegyek állománya piaci értéken 2,6 százalékponttal csökkent a negyedév során. Az emelkedés túlnyomó része a nettó kibocsátásokból származott (amelynek hatása 270,7 milliárd forint volt), miközben az állampapírok árfolyamának emelkedése 69,6 milliárd forinttal növelte a forgalomban lévő állomány nagyságát.

A **háztartások** tulajdonában lévő állampapírok piaci értéke minimálisan, 4,4 milliárd forinttal emelkedett, e növekedés közel azonos mértékben tulajdonítható a lakossági befektetők tényleges vásárlásának és a szektor által elért árfolyam-nyereségnek. A lakosság birtokában lévő államkötvény-állomány 18,6 milliárd forintos emelkedése mellett, 14,1 milliárd forinttal csökkent a szektor tulajdonában lévő rövid lejáratú állampapírok piaci értéken számított állománya.

A **külföldi befektetők** (nem-rezidensek) a III. negyedévben nettó állampapír-vásárlók voltak 221,3 milliárd forint értékben, s emellett portfóliójukon 30,0 milliárd forint nagyságú árfolyamnyereséget is elértek. Mindezek eredményeként a nem-rezidensek tulajdonában lévő állomány – az előző negyedéves visszaesést követően – jelentősen, 251,3 milliárd forinttal növekedett, így a szektor súlya a forgalomban lévő összes állampapír-állományban a negyedév végére 25,8%-ról 27,7%-ra emelkedett.

A **pénzügyi vállalatok** tulajdonában lévő állomány árfolyam-értéken számított nagysága 93,8 milliárd forinttal gyarapodott a III. negyedévben. A szektor állampapír-befektetései elsősorban az 58,0 milliárd forint értékű nettó vásárlás következtében emelkedtek, de a szektor jelentős, 35,7 milliárd forint értékű árfolyamnyereséget is elért a negyedév során. Mindezek ellenére a pénzügyi vállalatok állampapírpiaci súlya 54,5%-ról 53,4%-ra mérséklődött. A biztosítók és nyugdíjpénztárak állampapír-állománya – a több éve tartó tendenciának megfelelően – 126,8 milliárd forinttal emelkedett, ami piaci részesedésük 0,6 százalékpontos gyarapodását eredményezte. Az egyéb monetáris intézmények állampapír-állományának értéke szinte teljesen megegyezik az előző negyedévivel, amelynek következtében részesedésük 1,0 százalékponttal visszaesett. Az egyéb pénzügyi közvetítők – előző negyedévi emelkedést követően – ismét csökkentették (31,2 milliárd forinttal) állományukat, amelynek hatására állampapírpiaci súlyuk is 4,9%-ról 4,4%-ra gyengült.

A **nem pénzügyi vállalatok** tulajdonában lévő állampapírok állománya a III. negyedév végére 3,0 milliárd forinttal csökkent. A szektorba tartozó vállalatok a negyedév során 4,2 milliárd forint értékben nettó eladók voltak, miközben a birtokukban lévő állományon 1,1 milliárd forint értékű árfolyamnyereséget értek el. A nem pénzügyi vállalatok részesedése a forgalomban lévő állampapírokból így 0,2 százalékponttal mérséklődött.

Az **államháztartás** részesedése, illetve az államháztartás tulajdonában lévő állampapírok piaci értéken számított állománya – a szektor nettó eladása miatt – kismértékben csökkent az elmúlt három hónap folyamán.

² A sajtóközleményben az állampapírok közé soroljuk a hazai kibocsátású, forintban denominált államkötvényeket, a kincstárjegyeket és az MNB által kibocsátott forintkötvényeket.

Állampapírok tulajdonosi szektorok szerinti megoszlása

százalék

	Állampapírok összesen						
	2003				2004		
	I.	II.	III.	IV.	I.	II.	III.
	negyedév						
Nem pénzügyi vállalatok (S. 11)	4,6	4,5	4,3	4,7	4,8	4,1	3,9
Magyar Nemzeti Bank (S. 121)	2,4	2,3	2,2	2,7	2,6	2,5	2,4
Egyéb monetáris intézmények (S. 122)	24,7	24,5	23,5	24,0	23,4	25,0	24,0
Egyéb pénzügyi közvetítők (S. 123)	7,0	8,3	7,4	5,6	3,8	4,9	4,4
Pénzügyi kiegészítő tevékenységet végzők (S. 124)	1,3	1,3	1,2	1,2	1,2	1,2	1,0
Biztosítók, nyugdíjpénztárak (S. 125)	18,7	19,0	19,4	20,0	20,0	21,0	21,6
Pénzügyi vállalatok összesen (S. 12)	54,1	55,3	53,7	53,4	51,0	54,5	53,4
Központi kormányzat (S. 1311)	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,5	0,5
Helyi önkormányzatok (S. 1313)	1,2	1,2	0,8	0,7	0,9	0,9	0,8
Társadalombiztosítási alapok (S. 1314)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Államháztartás összesen (S. 13)	1,6	1,6	1,2	1,1	1,3	1,4	1,3
Háztartások (S. 14)	11,7	11,3	11,6	13,0	13,9	13,9	13,4
Háztartásokat segítő nonprofit intézmények (S. 15)	0,5	0,4	0,4	0,4	0,3	0,3	0,3
Külföld (Nem-rezidensek) (S. 2)	27,5	27,0	28,8	27,3	28,7	25,8	27,7
Összes állomány	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Tőzsdei részvények

A **tőzsdei részvények állománya** piaci értéken – a II. negyedévi 122,4 milliárd forintos emelkedés után – a III. negyedévben 352,6 milliárd forinttal (8,4%-kal) tovább nőtt, így szeptember végén 4545,3 milliárd forintot tett ki. A kapitalizáció emelkedésének döntő részét (99,2%-át) a papírok árfolyamának növekedése okozta, 349,8 milliárd forint értékben. További 2,7 milliárd forint növekedés egy cég tőzsdére való bevezetéséből adódott.

A **háztartások** részvényeladása – az előző negyedévvél szemben – ismét meghaladta (17,4 milliárd forinttal) a vásárlások értékét. A háztartásoknak ugyanakkor 13,6 milliárd forint árfolyamnyeresége keletkezett, és 2,6 milliárd forint növekedést jelentett egy korábban nem tőzsdei cég BÉT-re történő bevezetése is. Mindezek eredőjeként a háztartások részvényállománya 1,2 milliárd forinttal csökkent. Szeptember végén a tőzsdei részvényeknek 4,0%-a volt közvetlenül a háztartások tulajdonában, ami 0,4 százalékponttal alacsonyabb a június végi részesedésnél.

A **külföldi befektetők** a III. negyedévben ismét nettó részvényvásárlók voltak, 58,8 milliárd forint értékben. Emellett a külföldi befektetőknek 240,9 milliárd forint árfolyamnyereségük is keletkezett. Ezek együttes hatására 299,7 milliárd forinttal emelkedett a nem-rezidensek részvényállománya, részesedésük így 0,9 százalékponttal, 75,3%-ra nőtt szeptember végére.

A **pénzügyi vállalatok** ebben a negyedévben is nettó eladók voltak a tőzsdei részvények piacán, összességében 19,1 milliárd forint értékben. Annak ellenére, hogy tőzsdei részvényállományuk – a 23,2 milliárd forint árfolyamnyereségük hatására – 4,1 milliárd forinttal nőtt, részesedésük 0,4 százalékponttal, 6,2%-ra mérséklődött.

A **nem pénzügyi vállalatok** részvényeladásai 21,6 milliárd forinttal meghaladták a vásárlások értékét (míg a II. negyedévben 23,4 milliárd forint értékben nettó vásárlók voltak). Ezzel egyidejűleg 24,2 milliárd forint árfolyamnyereségük keletkezett, így összességében a tőzsdei részvényállományuk 2,7 milliárd forinttal emelkedett. A nem pénzügyi vállalatok részesedése 0,5 százalékponttal csökkent, szeptember végén 7,2%-ot tett ki.

Az **államháztartás** nettó 0,6 milliárd forint értékben adott el tőzsdei részvényeket. Ezzel egyidejűleg ugyanakkor 47,8 milliárd forint árfolyamnyeresége keletkezett, így összességében 47,2 milliárd forinttal nőtt a tulajdonában lévő állomány. Az államháztartás részaránya a negyedév folyamán 0,5 százalékponttal nőtt, a szektor így a tőzsdei részvények 7,3%-ával rendelkezett a negyedév végén.

Tőzsdén jegyzett részvények tulajdonosi szektorok szerinti megoszlása

százalék

	Tőzsdén jegyzett részvények						
	2003				2004		
	I.	II.	III.	IV.	I.	II.	III.
	negyedév						
Nem pénzügyi vállalatok (S. 11)	7,5	7,2	7,1	6,9	6,9	7,7	7,2
Magyar Nemzeti Bank (S. 121)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Egyéb monetáris intézmények (S. 122)	1,9	1,7	1,8	1,9	1,8	1,6	1,5
Egyéb pénzügyi közvetítők (S. 123)	1,8	1,7	1,4	1,7	1,5	1,6	1,4
Pénzügyi kiegészítő tevékenységet végzők (S. 124)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Biztosítók, nyugdíjpénztárak (S. 125)	4,0	4,0	3,8	3,9	3,8	3,4	3,3
Pénzügyi vállalatok összesen (S. 12)	7,7	7,4	7,1	7,5	7,1	6,6	6,2
Központi kormányzat (S. 1311)	7,4	7,5	8,1	8,9	6,1	6,2	6,7
Helyi önkormányzatok (S. 1313)	0,8	0,7	0,7	0,7	0,7	0,6	0,7
Társadalombiztosítási alapok (S. 1314)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Államháztartás összesen (S. 13)	8,2	8,2	8,8	9,6	6,8	6,8	7,3
Háztartások (S. 14)	5,5	5,1	4,4	4,8	4,3	4,4	4,0
Háztartásokat segítő nonprofit intézmények (S. 15)	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Külföld (Nem-rezidensek) (S. 2)	71,0	72,1	72,6	71,3	74,9	74,4	75,3
Összes állomány	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Befektetési jegyek

A befektetési jegyek állománya nettó eszközértéken a III. negyedévben 836,6 milliárd forintról 850,7 milliárd forintra (1,7%-kal) emelkedett. Az emelkedés egyértelműen tranzakciókból származott (amelynek hatása 20,3 milliárd forint volt), míg a befektetési jegyek árfolyamának esése 6,2 milliárd forinttal csökkentette a forgalomban lévő állomány nagyságát. Ezen két ellentétes hatás eredőjeként emelkedett a befektetési jegyek nettó eszközértéke 14,1 milliárd forinttal a negyedév során. Az egyes tulajdonosi szektorok részesedése az előző negyedévhez képest lényegesen nem változott.

A **háztartások** tulajdonában lévő befektetési jegyek állománya a III. negyedévben kismértékben, piaci értéken számítva 1,1 milliárd forinttal emelkedett. A szektor 6,0 milliárd forint értékben nettó vásárló volt, miközben a lakossági befektetők portfóliójukon 5,0 milliárd forint árfolyamvesztést szenvedtek el. Ennek következtében a háztartások részesedése 1,1 százalékponttal csökkent a forgalomban lévő befektetési jegyek állományában.

A **pénzügyi vállalatok** minden alszektoránál növekedett a befektetési jegyek állománya, összességében 6,4 milliárd forinttal. Az előző negyedévhez hasonlóan, ebben a negyedévben is a biztosítók és nyugdíjpénztárak állománya emelkedett – 4,5 milliárd forinttal – a legnagyobb mértékben, amelynek hatására részesedésük a forgalomban lévő befektetési jegyekből 0,3 százalékponttal nőtt. Az egyéb pénzügyi közvetítők 1,4 milliárd forinttal gyarapították befektetéseiket, így a befektetési jegyek piacán részesedésük 0,1 százalékponttal emelkedett.

A **nem pénzügyi vállalatok** befektetéseinek értéke szeptember végére 4,4 milliárd forinttal növekedett, amelynek hatására piaci részesedésük 9,0%-ról 9,3%-ra emelkedett.

Az **államháztartás** szektorában 0,5 milliárd forinttal csökkent a befektetési jegyek állománya.

A **külföldi befektetők** – a nettó vásárlásaik révén – 1,2 milliárd forinttal növelték vásárlásaikat ebben a negyedévben.

A befektetési jegyek nettó eszközértékének tulajdonosi szektorok szerinti megoszlása

százalék

	Befektetési jegyek							
	2003				2004			
	I.	II.	III.	IV.	I.	II.	III.	
	negyedév							
Nem pénzügyi vállalatok (S. 11)	10,3	9,3	9,0	7,9	9,0	9,0	9,3	
Magyar Nemzeti Bank (S. 121)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Egyéb monetáris intézmények (S. 122)	3,3	3,5	3,9	4,5	2,5	2,3	2,3	
Egyéb pénzügyi közvetítők (S. 123)	1,5	1,6	1,5	1,9	2,4	1,6	1,7	
Pénzügyi kiegészítő tevékenységet végzők (S. 124)	0,4	0,3	0,2	0,1	0,1	0,2	0,2	
Biztosítók, nyugdíjpénztárak (S. 125)	4,4	5,1	5,8	7,4	11,2	12,4	12,7	
Pénzügyi vállalatok összesen (S. 12)	9,6	10,5	11,5	13,8	16,2	16,5	17,0	
Központi kormányzat (S. 1311)	0,2	0,3	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	
Helyi önkormányzatok (S. 1313)	2,4	2,1	2,3	1,7	2,0	1,9	2,0	
Társadalombiztosítási alapok (S. 1314)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Államháztartás összesen (S. 13)	2,6	2,4	2,5	1,8	2,1	2,0	2,1	
Háztartások (S. 14)	75,7	76,0	75,4	74,7	70,7	70,6	69,5	
Háztartásokat segítő nonprofit intézmények (S. 15)	0,8	0,8	0,8	0,9	0,9	0,9	1,0	
Külföld (Nem-rezidensek) (S. 2)	1,0	1,0	0,8	0,9	1,1	1,0	1,1	
Összes állomány	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	

Módszertani megjegyzések a publikációhoz, táblázatokhoz:

1. A nemzetközi módszertani előírásokkal (ESA '95, SNA '93) összhangban a befektetési jegyek esetében tranzakciónak tekintjük a forgalomban (illetve az egyes szektorok tulajdonában) lévő jegyek darabszámának változása mellett, a tulajdonosi jövedelmek (kamat, osztalék, bérleti díj, stb.) újrabefektetését (tőkésítését) is.
2. A szektorok és alszektorok neve után szereplő kód (pl. S.121) a nemzetközi gyakorlatban általánosan használt osztályozás megfelelő csoportjára utal. Az egyes szektorok tartalmi leírása az MNB honlapján a Pénzügyi adatok/Statisztika címszó alatt „Az új statisztikai szektorbontás 2001 júniusától” található (www.mnb.hu).
3. Az állományi adatokat tartalmazó táblák megtalálhatók az MNB honlapján a Statisztika/Statisztikai adatok, idősorok/ VIII. Értékpapírok címszó alatt (www.mnb.hu).
4. A százalék- és viszonyszámok kiszámítása kerekítés nélküli adatok alapján történt. A részadatok összegei – a kerekítés miatt – eltérhetnek az összesen adatoktól.

MAGYAR NEMZETI BANK
STATISZTIKAI FŐOSZTÁLY